

Folia
Philosophica

25

NR 2532

Folia Philosophica

25

pod redakcją
Piotra Łaciaka

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Katowice 2007

Redaktor serii: Filozofia

Andrzej Kiepas

Recenzenci

Jerzy Kopania

Radosław Kuliniak

Rada Programowa

Bolesław Andrzejewski (Poznań), Heinrich Badura (Wiedeń), Gerhard Banse (Cottbus), Józef Bańka (Katowice), Stanisław Borzym (Warszawa), Czesław Głombik (Katowice), Jan Hartman (Kraków), Adam Jonkisz (Bielsko Biała), Andrzej Kiepas (Katowice), Jerzy Kopania (Białystok), Niconor Ursula Lezaun (San Sebastian), Iwona Lorenc (Warszawa), František Mihina (Preszów), Leon Miodoński (Wrocław), Robert Piłat (Warszawa), Jacek Rań (Gliwice), Jan Štěpán (Ołomuniec), Stefan Symotiuk (Lublin), Włodzimierz Tyburski (Toruń), Jan Zouhar (Brno).

Rada Redakcyjna

Piotr Łaciak (przewodniczący), Dariusz Kubok, Andrzej J. Noras, Jacek Surzyn, Danuta Ślęczek-Czakon, Mirosław Piróg (sekretarz)

Publikacja jest dostępna także w wersji internetowej:

Central and Eastern European Online Library

www.cceol.com

Śląska Biblioteka Cyfrowa

www.sbc.org.pl

Spis treści

Przekłady

Hans Lenk: Prawda jako metateoretyczny konstrukt interpretacyjny.	15
Léon Noël: Realność i intelekt	37
Gianfranco Soldati: Wczesna fenomenologia i źródła filozofii analitycznej	58

Ontologia i epistemologia

Józef Bańka: Kategoria „teraz” w Husserla fenomenologii czasu i w re-centywizmie	85
Piotr Łaciak: Kant i Husserl a problem ontologizacji i deformalizacji <i>a priori</i>	106
Hubert T. Mikołajczyk: Transcendentalne <i>a priori</i> i problem jego uhi-storycznienia	128
Alfred Skorupka: Sokratesa i Bodhidharmy „uczona niewiedza” w świe-tle re-centywistycznej teorii poznania	151
Gabriela Besler: Problemy związane z określeniem metody filozoficz-nej	160
Mirosław Piróg: Pluralistyczny panpsychizm Williama Jamesa	173
Agnieszka Woszczyk: <i>Aoristos dyas</i> a materia noetyczna w <i>Enneadach</i> Plotyna	185

Etyka, filozofia społeczna, historiozofia

Mariusz Wojewoda: Etyka wobec naturalistycznej i religijnej interpretacji świata	201
Piotr Machura: „Troska o duszę” a polityka. Propozycja Alasdaira MacIntyre’a	223
Zdzisław Kieliszek: Otfrieda Höffego koncepcja państwa sprawiedliwego	264
Marta Ples: Dzieje jako przedmiot badań filozoficznych. O Leona Brunschvicga metodzie krytyczno-historycznej	272
Robert Młodysz: Historiozofia Stanisława Ignacego Witkiewicza	284
Noty o Autorach	310

Table of contents

Translations

Hans Lenk: Truth as a metatheoretical interpretative construct . . .	15
Léon Noël: Reality and intellect	37
Gianfranco Soldati: Early phenomenology and sources of analytical philosophy	58

Ontology and epistemology

Józef Bańka: The category of “now” in Husserl’s time phenomenology and in recentivism	85
Piotr Łaciak: Kant and Husserl and the problem of an <i>a priori</i> ontologization and deformalization	106
Hubert T. Mikołajczyk: A transcendental <i>a priori</i> and the problem of its historicisation	128
Alfred Skorupka: Socrates’ and Bodhidharma’s “learned ignorance” in the light of a recentivistic theory of cognition	151
Gabriela Besler: Problems connected with a philosophical method	160
Mirosław Piróg: William James’ pluralistic panpsychism	173
Agnieszka Woszczyk: <i>Aoristos dyas</i> and noetic matter in <i>Enneads</i> by Plotinus	185

Ethics, social philosophy, historiosophy

Mariusz Wojewoda: Ethics in the light of a naturalistic and religious interpretation of the world	201
Piotr Machura: Care for soul and politics. A proposal by Alasdair MacIntyre	223
Zdzisław Kieliszek: An Otfried Hoffe's conception of a just state	264
Marta Ples: History as the subject of philosophical studies. On a critical-historical method of Leon Brunschvicg	272
Robert Moldysz: The history of Stanisław Ignacy Witkiewicz	284
Notes on Authors	310

Inhaltsverzeichnis

Übersetzungen

Hans Lenk: Wahrheit als metatheoretisches Interpretationskonstrukt	15
Léon Noël: Realität und Intellekt	37
Gianfranco Soldati: Frühe Phänomenologie und die Ursprünge der analytischen Philosophie	58

Ontologie und Epistemologie

Józef Bańka: Die Kategorie „Jetzt“ in Husserls Zeitphänomenologie und im Rezentivismus	85
Piotr Łaciak: Kant und Husserl und das Problem der Ontologisierung und Deformalisierung des Apriori.	106
Hubert T. Mikołajczyk: Transzendentes Apriori und das Problem dessen Vergeschichtlichung.	128
Alfred Skorupka: „Gelehrte Unwissenheit“ von Sokrates und Bodhidharma im Lichte der rezentivistischen Erkenntnistheorie	151
Gabriela Besler: Die Schwierigkeiten bei Bestimmung einer philosophischen Methode	160
Mirosław Piróg: Pluralistischer Panpsychismus von William James	173
Agnieszka Woszczyk: <i>Aoristos dyas</i> und noetische Materie in Plotins <i>Enneaden</i>	185

Ethik, Sozialphilosophie, Geschichtsphilosophie

Mariusz Wojewoda: Die Ethik angesichts der naturalistischen und religiösen Weltinterpretation	201
Piotr Machura: „Seelensorge“ und Politik. Die Alasdair MacIntyres Idee	223
Zdzisław Kieliszek: Otfried Höffes Konzeption von einem gerechten Staat	264
Marta Ples: Die Geschichte als Gegenstand der philosophischen Untersuchungen. Von kritisch-historischer Methode Leon Brunschvicgs	272
Robert Moldysz: Die Geschichtsphilosophie von Stanisław Ignacy Witkiewicz	284
Autorenverzeichnis	310

Szanowny Czytelniku,

Składamy w Twoje ręce 25. tom wydawnictwa ciągłego „Folia Philosophica”. Ta okoliczność skłania do krótkiej refleksji nad genezą pisma oraz jego obecną formułą. Pierwszy tom „Folia Philosophica” ukazał się w 1984 roku pod redakcją Józefa Bańki w ramach 14. tomu wydawnictwa ciągłego „Prace z Nauk Społecznych”. Pierwotnie zatem pismo nie było oddzielnym wydawnictwem ciągłym, co znajdowało wyraz w zapisie bibliograficznym, który w odniesieniu do pierwszego tomu wyglądał następująco: „Prace z Nauk Społecznych”. T. 14: *Folia philosophica*. T. 1. Red. Józef Bańka. Katowice 1984. W ten sposób ukazało się aż 10 tomów pisma. W 1993 roku utworzono oddzielne wydawnictwo ciągłe „Folia Philosophica” i począwszy od 11. tomu, pismo uzyskało odmienny status, co znalazło wyraz w następującym zapisie bibliograficznym: „Folia Philosophica”. T. 11. Red. J. Bańka. Katowice 1993. „Folia Philosophica” ukazuje się jako oddzielne wydawnictwo ciągłe aż do dziś.

Wieloletnim Redaktorem naukowym „Folia Philosophica” był Pan Profesor Józef Bańka, który zredagował 23. tomy tego wydawnictwa, po czym funkcję Redaktora pisma objął dr hab. Piotr Łaciak. Rada Redakcyjna pragnie wyrazić słowa podziękowania Panu Profesorowi Józefowi Bańce za trud redagowania „Folia Philosophica”. Osoba Profesora zasługuje na szczególne słowa uznania. Profesor był nie tylko założycielem, ale również promotorem i inspiratorem pisma. Jego osobowość przesądziła o szerokim profilu „Folia Philosophica”, a tym samym otworzyła to wydawnictwo na problematykę wszystkich dziedzin filozofii. Słowa podziękowania kierujemy również do Pani Redaktor Małgorzaty Pogłódek, której pomoc na wszystkich etapach wydawania pisma okazuje się nieoceniona. Uwagi językowe Pani Redaktor oraz liczne propozycje poprawek są zawsze niezwykle owocne dla autorów publikowanych tekstów, dzięki nim bowiem tek-

sty te zyskują pożądany kształt językowy oraz wyjątkową przejrzystość.

„Folia Philosophica” jest wydawnictwem ciągłym, przedstawiającym wyniki filozoficznych badań nad centralnymi zagadnieniami filozoficznymi. Pismo publikuje teksty z wszystkich dziedzin filozofii, zamieszcza zarówno artykuły polskich autorów, jak i przekłady tekstów filozoficznych. Od 24. tomu „Folia Philosophica” ma Radę Programową oraz Radę Redakcyjną. W skład Rady Programowej wchodzi przedstawiciele środowisk akademickich z kraju i zagranicy. Powołując Radę Programową, postawiliśmy sobie za cel, aby nasze pismo włączyło się do angażującej różne środowiska dyskusji nad aktualnymi problemami filozoficznymi.

Jeżeli chodzi o jubileuszowy 25. tom „Folia Philosophica”, to cechuje go duża różnorodność tematyczna — obejmuje teksty z różnych działów filozofii. Zebrane w tomie artykuły dotyczą centralnych wątków filozoficznych i stanowią głos w dyskusji nad takimi kwestiami, jak: byt, prawda, poznanie, świadomość, rozum, czas, człowiek, dobro, sprawiedliwość, dziejowość. Tom otwiera dział przekładów, po którym następują artykuły polskich autorów podzielone według następujących grup tematycznych: ontologia i epistemologia, etyka, filozofia społeczna, historiozofia. Na szczególną uwagę zasługują zamieszczone w 25. tomie „Folia Philosophica” przekłady tekstów Hansa Lenka, Léona Noëla i Gianfranca Soldatiego.

Rada Redakcyjna

Noty o Autorach

Hans Lenk, emerytowany profesor w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Karlsruhe, w latach 1998—2003 wiceprezydent Światowego Towarzystwa Filozoficznego, w 2005 roku został wybrany na prezydenta Institut International de Philosophie (Światowej Akademii Filozofii).

Léon Noël, (1878—1953), jeden z najbardziej znanych uczniów Désiré Merciera — twórcy neoscholastycznej szkoły lowańskiej. W 1905 roku został profesorem założonego przez Merciera Wyższego Instytutu Filozofii na Uniwersytecie Lowańskim.

Gianfranco Soldati, prof. zw. dr hab., kierownik Katedry Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii we Fryburgu (Szwajcaria).

Józef Bańka, prof. zw. dr hab., profesor w Zakładzie Antropologii Filozoficznej i Filozofii Cywilizacji Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Piotr Łaciak, dr hab., adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Hubert T. Mikołajczyk, dr. hab., adiunkt w Zakładzie Filozofii Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie.

Alfred Skorupka, dr, adiunkt w Katedrze Zarządzania Procesami Technologicznymi Politechniki Śląskiej.

Gabriela Besler, dr, adiunkt w Zakładzie Filozofii Systematycznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Mirosław Piróg, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Nowożytnej i Współczesnej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Agnieszka Woszczyk, dr, adiunkt w Zakładzie Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Mariusz Wojewoda, dr, adiunkt w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Piotr Machura, dr, adiunkt w Zakładzie Etyki Instytutu Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

ks. Zdzisław Kieliszek, mgr, doktorant na Wydziale Filozoficznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Marta Ples, mgr, doktorantka w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Śląskiego.

Robert Mołdysz, mgr, doktorant w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Projektant okładki
Grzegorz Nowak

Redaktor
Małgorzata Pogłódek

Redaktor techniczny
Barbara Arenhövel

Korektor
Irena Turczyn

Copyright © 2007
by Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISSN 1231-0913

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Nakład: 250 + 50 egz. Ark. druk. 19,5.
Ark. wyd. 21,5. Przekazano do łamania w maju 2007 r.
Podpisano do druku w czerwcu 2007 r. Papier offset.
kl. III, 80 g Cena 32 zł

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek,
Spółka Jawna, ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

